

DOI 10.31558/2307-2318.2021.3.13

УДК 657:330.004

JEL: M41, M53

Гевлич Л.Л.к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: 0000-0002-2825-1528

hevlich.hll@donnu.edu.ua

ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Стаття розглядає проблему збереження та внутрішнього змісту професії бухгалтера в умовах діджиталізації бізнес-процесів. Метою статті є дослідження набору професійних компетентностей обліковця з точки зору їх відповідності викликам ринку праці у цифровій економіці. У роботі ідентифіковані та детально розглянуті такі напрями діяльності сучасного обліковця, як облікова, нормативно-методична, організаційно-управлінська, контрольна, аналітична та консалтингова. Акцентовано на ролі головного бухгалтера у побудові інформаційної системи вітчизняного суб'єкта господарювання та оптимізації процесу прийняття управлінських рішень. На основі аналізу soft skills фахівця 2025 року, сформульованих Всесвітнім економічним форумом, визначений напрям трансформації кваліфікаційних вимог до обліковця. Надані рекомендації щодо формування набору дисциплін при підготовці закладами вищої освіти фахівців за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Зроблені висновки, сформовані напрями подальших досліджень.

Ключові слова: бухгалтер, обліковець, діджиталізація, цифрова економіка, освітня програма, компетентності.

Табл. - 1, Літ. - 13.

Постановка проблеми. Професія бухгалтера відноситься до порівняльно давніх. Виокремившись з торгівлі, вона успішно розвивалася протягом сторічч, набуваючи нові компетентності та охоплюючи нові галузі застосування. Формально майбутнє облікової професії забезпечує обов'язковість ведення бухгалтерського обліку усіма суб'єктами господарювання, сутнісно – потреба інформаційної підтримки управлінських рішень, що забезпечується обліковою системою. У той же час автоматизація бізнес-процесів не залишила осторонь і бухгалтерію. Наявність пакетів прикладних програм для організації обліку та управління на великих та середніх підприємствах, в установах і організаціях та мобільних застосунків для обліку діяльності, доходів та витрат мікропідприємств та фізичних осіб-підприємців ставить питання щодо актуальності професії бухгалтера в умовах діджиталізації вітчизняної та світової економіки чи, принаймні, змісту професійних знань та навичок. Усе вищевикладене обумовило потребу у дослідженні даного питання, зокрема, з урахуванням оптимізації підготовки університетами фахівців за освітньою програмою «Облік і оподаткування».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вплив цифровізації на різні галузі економіки та професії розглядався у багатьох роботах вітчизняних та закордонних дослідників. Щодо бухгалтерського обліку І. Спільник, М. Палюх, В. Панасюк,

Т. Бурденюк, Н. Мужевич у роботах [1-2] дослідили фактори розвитку обліку, зміст процесів діджиталізації облікової системи, а також обґрунтували висновок про неминучу модернізацію бухгалтерської науки, розвиток методології та організації облікового процесу в цифровій економіці. В. Жук, Є. Попко, Ю. Шендерівська у дослідженні [3] навіть запропонували змінити назву професії «бухгалтер» на нову – «обліковий гарант», виходячи з сучасних теоретичних і прикладних уявлень про місію обліковця та предмет бухгалтерського обліку. Про неминучу зміну набору професійних компетенцій в умовах діджиталізації писали С. Король, Є. Польовик, В. Микульський, Н. Царук у роботах [4-6], підкреслюючи необхідність «цифрової грамотності» бухгалтера. І вже більш детально аналізували набір ключових компетентностей обліковця І. Плікус, Т. Жукова, О. Осадча [7-8]. Однак, у рамках вищезазначених досліджень автори не розглядали професійні компетентності у ключі soft skills майбутнього та напрямів діяльності бухгалтера. Даний аспект досліджень ми вважаємо перспективним, бо він дозволяє сформулювати тенденції підготовки фахівців в галузі обліку і оподаткування у вітчизняній вищій школі. Усе вищевикладене обґрунтовує актуальність та практичну значущість дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження набору професійних компетентностей обліковця з точки зору їх відповідності викликам ринку праці у цифровій економіці.

Виклад основного матеріалу. Професія бухгалтера з року в рік входить у рейтинг десяти найпопулярніших професій ринку праці України. У 2020 р. бухгалтери і аудитори посіли п'яту сходинку одразу за програмістами, інженерами (архітекторами), дизайнерами, та менеджерами готельно-туристичного господарства, випередивши юристів, менеджерів з персоналу, маркетологів, event-менеджерів, журналістів та технологів харчового виробництва [9]. Широке поле застосування своїх навичок надає бухгалтерам юридичний обов'язок організації облікового процесу підприємствами, установами і організаціями будь-якої форми власності та напряму діяльності. Але відповідь на питання, чи збережеться потреба в обліковцях в умовах широкої цифровізації, залишається відкритим. Розглянемо напрями діяльності сучасного бухгалтера з точки зору майбутньої автоматизації облікових процесів.

Бухгалтерська справа як прикладна діяльність може передбачати один з напрямів, представлених у табл. 1, а також їх сполучення.

Таблиця 1. Напрями діяльності сучасного обліковця

<i>Назва напрямку</i>	<i>Сутність напрямку</i>
1. Облікова діяльність	1.1 Організація облікової системи. 1.2 Ведення первинного, аналітичного, синтетичного обліку. 1.3 Ведення фінансового, управлінського, податкового обліку. 1.4 Складання звітності.
2. Нормативно-методична діяльність	Розробка внутрішніх нормативних документів з організації та ведення обліку суб'єкта господарювання.
3. Організаційно-управлінська діяльність	Організація бухгалтерської служби на суб'єкті господарювання.
4. Контроль	4.1 Дотримання нормативних вимог щодо організації, ведення обліку, складання та подання звітності, здійснення господарських операцій. 4.2 Відображення господарських операцій на бухгалтерських рахунках. 4.3 Стану обліку у відокремлених підрозділах суб'єкта господарювання. 4.4. Матеріальних активів у місцях зберігання та експлуатації.
5. Аналіз	5.1 Поточного фінансового стану та результатів діяльності суб'єкта господарювання в цілому, окремих його підрозділів або напрямів діяльності. 5.2 Динаміки показників суб'єкта господарювання. 5.3 Стратегічний аналіз.
6. Консалтинг	6.1 Інформаційне забезпечення альтернативних управлінських рішень. 6.2 Визначення ефективності та наслідків прийняття управлінських рішень.

Джерело: розроблено автором

Розглянемо напрями діяльності сучасного обліковця більш детально з акцентом на займану посаду – бухгалтер або головний бухгалтер.

Виходячи з визначення бухгалтерського обліку, що дає законодавство [10], професійна діяльність бухгалтера полягає, насамперед, в організації облікового циклу як певної визначеної послідовності облікових процедур, спрямованих на формування первинної, зведеної та звітної інформації про діяльність суб'єкта господарювання. Облікові процедури мають національні та галузеві особливості, здійснюються між датами формування звітності і в більшості країн світу, як і в Україні, незалежно від способу обробки інформації містять: первинне спостереження і реєстрацію (документування) фактів господарської діяльності; поточне угруповання фактів господарської діяльності (реєстрація у загальному, спеціалізованих журналах хронологічного обліку, аналітичних і синтетичних регістрах); підсумкове узагальнення фактів господарської діяльності (складання регулюючих записів, закриття рахунків); формування показників фінансової звітності.

Обліковий цикл охоплює первинний облік (реєстрацію усіх фактів господарського життя у первинних документах, що складаються під час здійснення господарської операції або зразу після її завершення та містять регламентовані обов'язкові частини – реквізити), аналітичний (деталізація на рахунках накопиченої інформації, згрупованої за певними ознаками, вираженої у вартісних, натуральних, умовно-натуральних, трудових вимірниках), синтетичний облік (узагальнення на рахунках агрегованих показників виключно у вартісному вимірнику) та складання фінансової звітності. В рамках бухгалтерського обліку також виділяють його різновиди:

- фінансовий – сукупність правил і процедур відображення, обробки і подання інформації у складі фінансової звітності відповідно до встановлених вимог для інформування широкого кола зацікавлених користувачів;

- управлінський – система інформаційної підтримки управління підприємства, що акцентує увагу на витратах і доходах у їх різних аспектах з метою оптимізації діяльності підприємства, його структурних підрозділів та осіб на основі встановлення відповідальності;

- податковий – сукупність фіскальних правил і процедур формування бази оподаткування з метою державного контролю за правильністю нарахування податків та зборів і своєчасністю їх перерахування до бюджету.

Кожен з видів обліку має свою концептуальну основу – особливі завдання, предмет, об'єкти, методику тощо, що передбачає досконале знання бухгалтерами теоретичних основ обліку, а не тільки практики його організації та ведення. Фінансовий та податковий облік є обов'язковим для усіх суб'єктів господарювання, управлінський – ведеться за бажанням і не регулюється на національному рівні.

Фінансова звітність складається з балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності. Структура звітів, алгоритми розрахунку показників, умови оприлюднення та верифікації визначаються відповідними нормативними документами для різних суб'єктів господарювання: суспільно значущих підприємств, суб'єктів державного сектору, фінансових інститутів, суб'єктів малого підприємництва тощо. Відповідно, бухгалтер має ідентифікувати облікові регламенти, що регулюють організацію, ведення обліку, складання звітності саме для його суб'єкта господарювання, відстежувати динаміку їх зміни, достеменно розуміти зміст та застосовувати на практиці, бо недотримання нормативних вимог веде до економічних санкцій для підприємства, установи, організації чи навіть заборони діяльності. Головний

бухгалтер має бути готовим до креативного обліку як сукупності законних методів підвищення інвестиційної привабливості фінансової звітності для зацікавлених користувачів за допомогою облікових інструментів, зокрема, облікової політики.

Завданням головного бухгалтера є організація ефективної облікової системи суб'єкта господарювання, здатної задовольняти інформаційні потреби управління, а також постійне удосконалення цієї системи у відповідь на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів. Саме змінність облікової системи у відповідь на виклики середовища є чинником оптимізації управління та діяльності суб'єкта господарювання в цілому.

При наявності державного та професійного регулювання багатьох аспектів організації та ведення обліку головний бухгалтер займається також самостійною нормотворчістю та методичною діяльністю, зокрема, в рамках організації облікової системи (розробка проекту Положення про бухгалтерський облік, схеми документообігу, робочого плану рахунків), управлінського обліку (розробка внутрішньої звітності, алгоритму розрахунку її показників) тощо. Внутрішні облікові регламенти є важливим інструментом акцентуації на особливостях як суб'єкта господарювання, так і його облікового циклу, а також дієвим керівництвом ведення ефективного обліку для працівників бухгалтерії, тому нормативно-методична діяльність головного бухгалтера є чинником побудови ефективних облікової системи та управління в цілому.

Організація бухгалтерської служби на суб'єкті господарювання також є функцією головного бухгалтера як топ-менеджера. Формування функціональних обов'язків бухгалтерів в рамках кооперації та розподілення функцій, забезпечення вимог з охорони праці, визначення необхідності, доцільності та організація автоматизації облікових процедур – не менш важливі завдання компетентного головного бухгалтера, на вирішення яких чекають власники та керівництво.

Контрольна функція є невід'ємною частиною як самого бухгалтерського обліку, так і обов'язків облікових працівників, у першу чергу, – головного бухгалтера підприємства (організації, установи), що регламентується законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [10]. На будь-якому суб'єкті господарювання має бути організований внутрішній контроль (аудит) як система фіксації відхилень від регламентованого порядку дій, що працює в інтересах керівництва і власників та нормується внутрішніми документами. Адже навіть найвища якість облікових регламентів (як зовнішніх, так і внутрішніх) не допоможе оптимізувати облік та управління, якщо відсутній контроль щодо дотримання нормативних вимог. Контроль своєчасного, повного, достовірного відображення всіх господарських операцій суб'єкта господарювання на аналітичних та синтетичних рахунках бухгалтерського обліку є запорукою достовірності інформації фінансової звітності, на основі якої приймає управлінські рішення широке коло користувачів. Завдання головного бухгалтера щодо організації ефективного обліку на суб'єкті господарювання не може бути виконане без організації системного контролю стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства, установи, організації. Пошук внутрішньогосподарських резервів, шляхів економії ресурсів, забезпечення доцільного витрачання коштів, матеріальних і трудових ресурсів базується на контролі матеріальних активів у місцях зберігання та експлуатації. Тож контрольна підсистема може вважатися обов'язковим елементом облікової системи суб'єкта господарювання незалежно від його розміру, організаційно-правової форми чи галузі діяльності.

Для надання менеджерам інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, обліковець здійснює аналіз поточного фінансового стану та результатів

діяльності суб'єкта господарювання в цілому, окремих його підрозділів або напрямів діяльності, а також порівняння фактично досягнутих показників із минулим періодом, підприємствами-конкурентами, іншими вітчизняними та закордонними суб'єктами у регіоні чи галузі. Розвиток підприємства, установи, організації у середовищі, що змінюється, неможливий без стратегічного аналізу перспектив розвитку суб'єкта господарювання в цілому, окремих його підрозділів або напрямів діяльності, а також аналізу доцільності та ефективності діючої стратегії відповідно до існуючих чи потенційних загроз та можливостей. Логічно, що здійснювати такий аналіз чи, принаймні, брати у ньому участь мають особи, що володіють даними, формують інформаційні потоки, тобто обліковці. Це значно скорочує час на прийняття управлінського рішення та підвищує його ефективність.

Як вже згадувалося, бухгалтери здійснюють управлінське консультування – інформаційне забезпечення альтернативних управлінських рішень, визначення ефективності та наслідків їх прийняття у середовищі, що змінюється, облікове забезпечення стратегічного управління. Консалтинг сьогодні є невід'ємною частиною діяльності як головного, так і рядового бухгалтера.

Особливо важливою роль бухгалтера стає в період кризи, коли наявність оперативної та достовірної інформації про стан справ надає можливості прогнозу найбільш близького до реального сценарію розвитку ситуації. Безумовно, для виконання вказаних функцій бухгалтер повинен мати знання не тільки з обліку, аналізу та контролю, а і суміжних економічних дисциплін («Політична економія», «Просторова економіка», «Економіка підприємств», «Мікро- та макроекономіка», «Фінанси», «Гроші та кредит», «Податкова система», «Маркетинг» тощо), менеджменту та господарського права, практичні навички обробки інформації за допомогою математичного інструментарію («Вища математика і теорія ймовірностей», «Економетрика», «Статистика» тощо). Набір таких дисциплін в освітній програмі дозволяє досягти спеціальних (фахових) компетентностей СК 01 «Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці» та СК 02 «Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування» і, відповідно, результатів навчання ПР 01 «Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем», ПР 08 «Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації», ПР 09 «Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств», ПР 11 «Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності», ПР 13 «Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування», ПР 14 «Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії», ПР 15 «Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві» тощо згідно із Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівню за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» [11].

Обов'язковими навичками бухгалтера в умовах цифрової економіки є ІТ-навички,

що формуються в рамках вивчення дисциплін «Інформаційні технології в економіці і управлінні», «Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті». З урахуванням динаміки нормативних змін щодо господарської діяльності та бухгалтерського обліку, а також економічних процесів в Україні та світі доцільно було б ввести в набір дисциплін за освітньою програмою «Облік і оподаткування» чисельне моделювання та програмування. Саме ці навички допоможуть зрозуміти принципи роботи програмного забезпечення при автоматизації обліку та управління і, відповідно, покращать якість інформаційної підтримки управлінських рішень, а також дозволять вирішувати окремі завдання із самостійного програмування облікових рішень за необхідності.

Можна узагальнити, що діяльність бухгалтера не зводиться до технічних процедур фіксації господарських операцій та подальшої обробки інформації, а представляє собою усвідомлену контрольну, аналітичну, консалтингову діяльність, результатом якої є оптимізація процесу прийняття управлінських рішень менеджментом суб'єкта господарювання. Заміна такої діяльності програмним забезпеченням є неможливою, що не виключає необхідності комплексної автоматизації обліку та управління. Саме автоматизація бізнес-процесів здатна прибрати трудомісткість пошуку та обробки даних, зокрема, в умовах нормативних змін, зменшити час прийняття управлінських рішень, підвищити достовірність їх інформаційного забезпечення.

У цьому сенсі перелік десяти кращих soft skills фахівця 2025 року, сформульованих Всесвітнім економічним форумом, розкриває саму сутність діяльності топ-менеджера з обліку, бо головний бухгалтер, виходячи із завдань, що поставлені перед ним керівником та власниками, повинен мати і застосовувати у практичній діяльності аналітичне мислення та інновації (Analytical thinking and innovation), активне навчання (Active learning and learning strategies), комплексне вирішення проблем (Complex problem-solving), критичне мислення та аналіз (Critical thinking and analysis), стійкість до стресів та гнучкість (Resilience, stress tolerance, and flexibility), творчість, оригінальність та ініціативність (Creativity, originality, and initiative), лідерство та соціальний вплив (Leadership and social influence), міркування та вирішення проблем (Reasoning, problem-solving, and ideation), емоційний інтелект (Emotional intelligence), технологічне проектування та програмування (Technology design and programming) [12]. Мова йде про висококваліфікованого головного бухгалтера, який постійно удосконалюється та розвивається через lifelong learning. Саме на формування таких навичок має бути спрямоване навчання у закладах вищої освіти.

Як показує аналіз запитів вітчизняних роботодавців на сайті <https://www.work.ua/>, підготовка за універсальними, а не вузькоспеціалізованими програмами в галузі обліку і оподаткування надає випускникам більше переваг на ринку праці [13]. Опанування не тільки фінансового, управлінського та податкового обліку, а і дисциплін «Облік у бюджетних установах», «Облік у фінансово-кредитних інститутах», «Облік у галузях економіки», «Звітність підприємств», «Внутрішньогосподарський контроль та облікова політика», «Аналіз господарської діяльності», «Аудит та бухгалтерська експертиза» формує фахівця, який може знайти застосування своїм знанням та навичкам на суб'єктах господарювання будь-якої організаційно-правової форми та галузі діяльності.

Висновки. За результатами дослідження узагальнені напрями діяльності сучасного бухгалтера у вигляді облікової, нормативно-методичної, організаційно-управлінської, контрольної, аналітичної, консалтингової, змістовний аналіз яких показав відповідність soft skills 2025 року, сформульованим Всесвітнім економічним форумом. Доведено, що автоматизація бізнес-процесів не призводить до анулювання фаху, але спричиняє додаткові вимоги цифрової обізнаності обліковців, зокрема, формування ІТ-навичок.

Аналіз запитів вітчизняних роботодавців показав більшу конкурентоздатність випускників загальних, а не вузькоспеціалізованих програм за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Дослідження закордонного досвіду підготовки бухгалтерів та вимог роботодавців до представників облікової професії буде напрямом подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Спільник І., Палюх М. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Випуск 1-2. С. 83-96.
2. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 1 (68). С. 70-76.
3. Жук В.М., Попко Є.Ю., Шендерівська Ю.Л. Бухгалтерський облік: перегляд предмету і назви професії. *Облік і фінанси*. 2020. № 1 (87). С. 36-44.
4. Король С. Я., Польовик Є. В., Діджиталізація економіки як фактор професійного розвитку. *Modern Economics*. 2019. №18. С. 67-73.
5. Микульський В.С. Трансформація професії бухгалтера в умовах діджиталізації управління. *Економіка АПК*. 2019. № 6. С. 103-107.
6. Царук Н. Г. Чинники розвитку та складники цифрової грамотності бухгалтера. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 35. С. 69-73.
7. Плікус І., Жукова Т., Осадча О. Модель професії бухгалтер в епоху цифрових трансформацій: ключові напрями компетентностей бухгалтера. *Приазовський економічний вісник*. 2019. вип.1 (12). С. 200-205.
8. Плікус І.Й., Осадча О.О., Жукова Т.А. Розвиток професії «бухгалтер» в умовах цифрової адженди: емпіричні дослідження щодо майбутнього професії. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 29. С. 589-594.
9. Найпопулярніші професії ринку праці України. URL: <https://mik.dcz.gov.ua/publikaciya/naypopulyarnishi-profesiyi-rynku-praci-ukrayiny>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
11. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальність 071 – Облік і оподаткування: наказ Міністерства освіти і науки України від 19.11.2018 р. № 1260. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/071.pdf>.
12. The Future of Jobs Report 2020. The World Economic Forum. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf.
13. Сайт пошуку роботи №1 в Україні. URL: <https://www.work.ua/>.

REFERENCES

1. Spilnyk, I., & Paliukh, M. (2019). Bukhhalterskyi oblik v umovakh tsyfrovoy ekonomiky. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii*, 1-2, 83-96. doi:10.35774/ibo2019.01.083.
2. Panasiuk, V., Burdeniuk, T., & Muzhevych, N. (2021). Osoblyvosti tsyfrovoy transformatsii obliku. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 1 (68), 70-76. doi:10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01.
3. Zhuk, V. M., Popko, Ye. Iu., & Shenderivska, Yu. L. (2020). Bukhhalterskyi oblik: perehliad predmetu i nazvy profesii. *Oblik i finansy*, 1 (87), 36-44. doi:10.33146/2307-9878-2020-1(87)-36-44.

4. Korol, S. Ya., & Polovyk, Ye. V. (2019). Didzhytalizatsiia ekonomiky yak faktor profesiinoho rozvytku. *Modern Economics*, 18, 67-73. doi:10.31521/modecon.V18(2019)-11.
5. Mykul'skyi, V. S. (2019). Transformatsiia profesii bukhhaltera v umovakh dydzhytalizatsii upravlinnia. *Ekonomika APK*, 6, 103-107. doi:10.32317/2221-1055.201906103.
6. Tsaruk, N. H. (2021). Chynnyky rozvytku ta skladnyky tsyfrovoy hramotnosti bukhhaltera. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, 35, 69-73. doi:10.32782/2413-9971/2021-35-13.
7. Plikus, I., Zhukova, T., & Osadcha, O. (2019). Model profesii bukhhalter v epokhu tsyfrovoykh transformatsii: kliuchovi napriamy kompetentnosti bukhhaltera. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk*, 1 (12), 200-205.
8. Plikus, I. I., Osadcha, O. O., & Zhukova, T. A. (2019). Rozvytok profesii «bukhhalter» v umovakh tsyfrovoy adzhendy: empirychni doslidzhennia shchodo maibutnoho profesii. *Infrastruktura rynku*, 29, 589-594.
9. Naipopuliarnishi profesii rynku pratsi Ukrainy. Retrieved from URL: <https://mik.dcz.gov.ua/publikaciya/naipopulyarnishi-profesiyyi-rynku-praci-ukrayiny>.
10. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. № 996. Retrieved from URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
11. Standart vyshchoi osvity Ukrainy: pershyi (bakalavrskyi) riven, haluz znan 07 – Upravlinnia ta administruvannia, spetsialnist 071 – Oblik i opodatkuvannia: nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 19.11.2018 r. № 1260. Retrieved from URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/071.pdf>.
12. The Future of Jobs Report 2020. The World Economic Forum. Retrieved from URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf.
13. Sait poshuku roboty №1 v Ukraini. Retrieved from URL: <https://www.work.ua/>.

Гевлич Л.Л.

ПРОФЕССИЯ БУХГАЛТЕРА В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ

Статья рассматривает проблему сохранения и внутреннего содержания профессии бухгалтера в условиях диджитализации бизнес-процессов. Целью статьи является исследование набора профессиональных компетенций бухгалтера с точки зрения их соответствия вызовам рынка труда в цифровой экономике. В работе идентифицированы и подробно рассмотрены такие направления деятельности современного бухгалтера, как учетная, нормативно-методическая, организационно-управленческая, контрольная, аналитическая и консалтинговая. Акцентировано на роли главного бухгалтера в построении информационной системы отечественного предприятия и оптимизации процесса принятия управленческих решений. На основе анализа soft skills специалиста 2025 года, сформулированных Всемирным экономическим форумом, определено направление трансформации квалификационных требований к бухгалтеру. Даны рекомендации по формированию набора дисциплин при подготовке вузами специалистов по специальности 071 «Учет и налогообложение». Сделаны выводы, сформулированы направления дальнейших исследований.

Ключевые слова: бухгалтер, диджитализация, цифровая экономика, образовательная программа, компетентности.

L. Hevlych

THE ACCOUNTING PROFESSION IN THE DIGITAL ECONOMY

The article considers the problem of preservation and internal content of the accounting profession in the conditions of digitalization of business processes. The aim of the article is to study the set of professional competencies of an accountant in terms of their compliance with the challenges of the labor market in the digital economy. The article identifies and discusses in detail the activities of a modern accountant, as accounting, regulatory and methodological, organizational and managerial, control, analytical and consulting. Emphasis is placed on the role of the chief accountant in building the information system of the domestic business entity and

optimizing the management decision-making process. Based on the analysis of soft skills of a specialist in 2025, formulated by the World Economic Forum, the direction of transformation of qualification requirements for the accountant is determined. Recommendations for the formation of a set of disciplines in the training of higher education institutions in the specialty 071 "Accounting and Taxation" are determined. Conclusions are made, directions of further researches are formed.

Key words: *accountant, digitalization, digital economy, educational program, competence.*